

**Jogorvoslat II.
A döntés véglegessége.
A végrehajtási eljárás**

„Valódi“ és hivatalbóli jogorvoslat

„Valódi“ jogorvoslat:

- az ügyfélnek alanyi joga van a kérelemzéshez
- (ha a feltételeknek megfelel) a jogorvoslati eljárást meg kell indítani,
- a jogorvoslati kérelemről érdemben dönteni kell

Hivatalbóli döntés-felülvizsgálat:

- nem releváns, hogy az ügyfél vagy harmadik személy kérelmére, bejelentésére vagy a hatóság saját észlelése alapján indul,
- az ügyfélnek NINCS alanyi joga a kérelem érdemi vizsgálatához és a jogorvoslati eljáráshoz,
- a kérelemről nem kell formális döntést hozni

A döntés módosítása vagy visszavonása

Alkalmazó: a döntést hozó hatóság

Alkalmazásának oka: keresetlevél vagy hatóság saját döntése

Alkalmazható, ha:

- a döntés jogszabályt sért
- jogszabály nem zárja ki,
- sem a felügyeleti hatóság, sem a bíróság nem bírálta még felül,
- a döntés közlésétől számított egy éven belül (DE!)
 - az AB határozata vagy az ügyész felhívására
 - semmisségi okból KÉSŐBB IS,
- ha nem keresetlevél alapján történik, jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot nem sérthet (kivéve: nyilvántartás, bizonyítvány, igazolvány)

Felügyeleti eljárás

Alkalmazó: a felügyeleti szerv

Eredménye: megváltoztatás vagy megsemmisítés
(és új eljárásra utasítás, ha helye van)

Alkalmazható, ha:

- a döntés jogszabályt sért
- jogszabály nem zárja ki (vagy nem köti feltételhez)
- a bíróság érdemben nem bírálta még felül,
- semmisségi okból,
- jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot nem sért (kivéve semmisség)

Az ügyész közigazgatási szerepe

- Az ügyészi törvényességi ellenőrzés nem általános és nem is kizárólagos.
- Hatóköre: a Kormánynál alacsonyabb szintű szervek egyedi döntései
- A törvényességi ellenőrzési eljárás *mindig hivatalból* indul.
- Az ügyész nem ügyfél, nem egyéb eljárási résztvevő és nem is közigazgatási hatóság (nem a közigazgatási hatóságok ellenfele, és nem is felettes szerve).
- Az ügyészi fellépés folytán különleges eljárási jogviszony keletkezik a közigazgatási hatóság és az ügyész között, azonban az ügyész és az ügyfél nem kerül közigazgatási eljárási jogviszonyba.

Az ügyészi felhívás

Feltételei: - jogszabálysértés

- a bíróság által nem felülvizsgált
- végleges döntésben.

Címzettje: - a döntést hozó hatóság felügyeleti szerve vagy
- a döntést hozó közigazgatási hatóság

Címzett köteleessége: válaszadás, ha egyetért => intézkedik,
ha nem ért egyet => az ügyész bírósághoz fordul

Joghatásai:

- Eljárásjogi: végrehajtás felfüggesztése (ügyész indítványára)
- Anyagi jogi általános: jogszabálysértés konstatálása
- Anyagi jogi különös: időmúlástól függ

A jogerő elméleti kérdései

- A jogerő jogtörténeti / normatani / jogdogmatikai fogalma.
- Elméletileg (és immár normatív is) a határozat véglegességét jelenti.
- Összetevői:
 - megtámadhatatlanság,
 - megváltoztathatatlanság,
 - végrehajthatóság.

Alaki jogerő:

- A határozat megtámadhatatlansága: **rendes jogorvoslattal már nem támadható meg.**
- Abszolút / relatív alaki jogerő.
- Teljes / rész- jogerő.

Anyagi jogerő:

- A határozat megváltoztathatatlansága: **semmilyen jogorvoslattal sem támadható meg.**
- Valódi / quasi anyagi jogerő.
- Az alaki jogerő beállta megelőzi az anyagi jogerőét.

Jogerő és véglegesség:

- Az Ákr. szerinti véglegességen dogmatikai értelemben a közigazgatási hatóság által hozott határozat alaki jogerejét kell érteni.
- Az Ákr. azért nem használja a jogerő fogalmát, mert azt fenntartja a bírság döntése számára, amit a Kp. szabályoz.
- Az anyagi jogerő, a határozat tartalmának megváltoztathatatlansága csak a bíróság felülvizsgálata esetén áll be bizonyosan.
- Más esetekben az anyagi jogerő a jogorvoslati eszközök igénybe vételétől és eredményétől, valamint a semmisségtől függ.

A közigazgatási határozat végrehajthatósága

Végrehajthatóság = a határozat alkalmassága arra, hogy rendelkezéseit állami erővel kikényszerítésék.

3 konjunktív feltétele:

- csak a kötelezettséget megállapító határozatok,
- a határozat véglegessé válása után (alaki jogerő),
- ha az önkéntes teljesítésre nyitva álló határidő eredménytelenül telt el.

Elévülése: a teljesítési határidő utolsó napjától számított 3 év (vagy külön törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott rövidebb határidő) elteltével.

További esetek:

- előzetes végrehajthatóság
- biztosítási intézkedés

A végrehajtási eljárás

Szabályai: Ákr. és Vht.

Folyamata:

- elrendelés:
 - az elsőfokú hatóság végzéssel, 5 napon belül,
 - kérelemre vagy hivatalból,
- foganatosítás: adóhatóság vagy jogszabály szerint más hatóság (ingó- és ingatlan-végrehajtás esetén az önálló bírósági végrehajtó)
- felfüggesztés: elrendelő vagy másodfokú hatóság, ha elháríthatatlan akadály van (Ákr. 136. §)
- megszüntetés: jogosult kérelmére (ha más jogát nem sérti) vagy ha elévült vagy ha nem várható eredmény

Pénzfizetési kötelezettség végrehajtása

Kielégítési sorrendiség (gyermektartásdíj, egyéb tartásdíj, munkavállalói munkabér / egyéb járandóság, a büntető/szabálysértési eljárásban megállapított, az állam javára fizetendő összeg, köztartozások (pl. adó), egyéb követelés, a végrehajtási eljárásban kiszabott rendbírás).

Az arányosság és fokozatosság elve.

A végrehajtás vezethető:

- biztosítási intézkedésként lefoglalt vagy pénzügyi intézménynél kezelt összegre,
- munkabérre,
- ingó vagyontárgyra,
- ingatlanra.

Meghatározott cselekmény végrehajtása

▪ Esetei:

A végrehajtható határozat valamely magatartás tanúsítására, cselekmény, tevékenység végzésére / tartózkodásra, vagy cselekvés, tevékenység abbahagyására, tűrésre kötelezi az ügyfelet.

▪ Végrehajtási módok:

- a) helyettesítő intézkedés (maga, mással, pénz),
- b) motivációs intézkedés (bírság),
- c) kényszerítő intézkedés (erőszakkal).

Ingóvégrehajtás

- A végrehajtást fogantató szerv az ingóságot a helyszínen lefoglalja és a jelen levő jogosultnak átadja.
- Ha a kötelezett a kiadást megtagadja, a végrehajtást fogantató szerv a rendőrség közreműködését kéri.
- Ha a kötelezett nem jelenik meg a hatóság a végrehajtást hatósági tanú jelenlétében fogantatóítja.
- Ha a meghatározott ingóság nincs meg:
 - a kötelezett egyéb vagyontárgya is lefoglalható hasonló értékben, vagy
 - a jogosult a pénzegyenértékének megállapítását kérheti.

Ingatlan-végrehajtás

- A végrehajtást fogantató szerv az ingóságot a végrehajtási jog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésével foglalja.
- Az ingatlant árverés útján kell értékesíteni.

Jogorvoslat a végrehajtási eljárásban

Végrehajtási kifogás: csak a végrehajtás miatt (nem lehet visszatérni a végrehajtandó döntésre), a végrehajtást vezető szerv felügyeleti szerve vagy közigazgatási bíróság bírálja el.

Végrehajtási igényper: harmadik személy indíthatja, ha az ő tulajdonára vezetnek végrehajtást.
